

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 526/2022-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej JUDr. Tomášom Tauberom, advokátom, Stará cesta 3139/6, Spišská Nová Ves, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6To/62/2019 z 12. novembra 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Tdo 20/2020 zo 16. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv nebyť stíhaná inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na súdnu ochranu podľa čl. 46 a čl. 49 ústavy rozhodnutiami krajského a najvyššieho súdu v trestnom konaní, ktoré navrhuje zrušiť a súdom prikázať oslobodiť ju spod obžaloby. Tiež žiada finančné zadost'učinenie 1 000 eur.

II.

2. Sťažovateľka bola po zrušení predchádzajúcich troch rozsudkov v poradí štvrtým rozsudkom okresného súdu z 5. novembra 2018 uznaná vinnou z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1 a 4 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť ako zamestnankyňa učtárne družstva zodpovedná za vedenie pokladne a úhradu jeho faktúr tým, že štrnásťkrát vybrala hotovosť z pokladne družstva na základe výdavkových pokladničných dokladov na úhradu rôznych záväzkov družstva, tieto peniaze si nechala a úhradu záväzkov družstva následne vykonala bankovým prevodom z účtu družstva, čím družstvu spôsobila škodu 34 618 eur. Za to jej bol uložený trest odňatia slobody na 12 mesiacov, ktorého výkon bol podmiennečne odložený so skúšobnou dobou 16 mesiacov.

3. Sťažovateľka podala proti výrokom o vine a o treste odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a sťažovateľke uložil trest odňatia slobody na 10 mesiacov, ktorého výkon podmienčne odložil so skúšobnou dobou 12 mesiacov. Krajský súd mimoriadne znížil trest odňatia slobody z dôvodu neúmernej dĺžky konania, na ktorom sťažovateľka nemala žiadnu účasť. Vo vzťahu k vine dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je vecne správny. Krajský súd k argumentácii sťažovateľky o absencii objektívne vyčíslenej škody uviedol, že súdy vychádzali pri určení škody z listinných dôkazov vrátane znaleckých posudkov, ako aj svedeckých výpovedí. Tiež poukázal na výpovede svedkýň, ktoré potvrdili, že v čase skutkov s pokladňou narábala iba sťažovateľka, ktorá sama mala kľúče od trezoru a zodpovedala za výdaj peňazí. Pokiaľ bola sťažovateľka v jednotlivé dni v práci zastúpená, tieto dni sa nezhodovali s termínmi, kedy boli vystavené fiktívne účtovné doklady.

4. Sťažovateľka podala proti rozsudkom okresného a krajského súdu dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, ktoré najvyšší súd odmietol po tom, ako nezistil naplnenie ani jedného z uplatnených dovolacích dôvodov.

5. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku konštatoval neprimeranú dĺžku trestného konania, čo však bolo zohľadnené pri ukladaní trestu. Pokiaľ sťažovateľka namietala postup krajského súdu, ktorý uznesením zo 14. mája 2014 zrušil oslobodzujúci rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil, vyhodnotil túto námietku ako irelevantnú, pretože sa netýkala konečného rozhodnutia.

6. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku založila sťažovateľka na tvrdení, že ako dôkazy boli vykonané len kópie pokladničných dokladov a kníh, ktoré boli pozmeňované, keď poškodený viedol účtovníctvo v rozpore so zákonom. S týmto tvrdením sa najvyšší súd stotožnil, no uviedol, že podľa § 119 ods. 3 Trestného poriadku ako dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov získaných podľa zákona. Aj pokiaľ boli viaceré dôkazy v rozpore so zákonom o účtovníctve, táto samotná skutočnosť nespôsobuje nezákonnosť či neprípustnosť dôkazu v trestnom konaní. Zároveň podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov možno vyhodnotiť dôveryhodnosť, presvedčivosť konkrétneho účtovného dôkazu, teda aj toho, ktorý bol pozmeňovaný alebo zabezpečený len v kópii. Najvyšší súd uzavrel, že tieto námietky sťažovateľky vo svojej podstate smerovali k hodnoteniu dôkazov okresným a krajským súdom, čo nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

7. Sťažovateľka namietala tiež výšku škody, ktorá nebola s ohľadom na nesprávne účtovníctvo jednoznačne preukázaná, a preto nebola naplnená objektívna stránka sprenevery. Túto námietku vyhodnotil najvyšší súd ako skutkovú, čo dokazuje aj to, že škodu ustálili súdy a je obsiahnutá v skutkovej vete rozhodnutia. Dovolací súd však nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy. Sťažovateľka namietala tiež to, že skutok, pre ktorý bola odsúdená, presahoval obdobie od 1. januára 2003 do 3. júla 2003, teda obdobie, ktoré zodpovedalo znaleckému posudku znalkyne [REDAKOVANÉ], jednotlivé body skutkovej vety hodnotila ako zmätočné a formálne. Z toho vyvodila, že súdy len formálne bez vykonaného dokazovania prevzali jednotlivé skutkové okolnosti, ktoré včlenili do výroku o vine. Tieto námietky, ako aj námietku nesprávneho prepočtu vyčíslenia škody na eurá vyhodnotil najvyšší súd tiež ako skutkové okolnosti, ktoré v dovolacom konaní

nemôže preskúmať. Rovnako posúdil najvyšší súd aj námietku sťažovateľky o nepreukázaní subjektívnej stránke jej konania, pretože forma zavinenia je okolnosťou skutkovou, ktorú nie je možné v dovolacom konaní revidovať. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže byť iba nesprávne právne posúdenie skutku ustáleného v rozhodnutiach nižších súdov, no nie samotné skutkové zistenia. V závere najvyšší súd dospel k záveru, že rozsudky okresného a krajského súdu sú presvedčivo odôvodnené.

III.

8. Sťažovateľka namieta svojvoľnosť a arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí, predovšetkým v určení škody ako objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu sprenevery. V tejto otázke nebolo vykonané dokazovanie, pretože krajský súd odmietol závery znalkyne [REDAKOVANÉ]. Podľa sťažovateľky bola tak uznaná vinnou iba na základe dokazovania v civilnom konaní, v ktorom bola zaviazaná na náhradu škody spôsobenej družstvu. Súd sa nevyjadril k námietke väd účtovných dokladov, k chybnému vedeniu účtovníctva, čo konštatovala aj znalkyňa. Pokiaľ bolo účtovníctvo poškodeného vedené v rozpore so zákonom, nemôžu byť jeho účtovné doklady považované za dôkazy získané v súlade so zákonom. Rovnako to platí aj pre doklady, ktoré boli predložené iba v kópii. Preto bol podľa sťažovateľky naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Sťažovateľka nesúhlasí so záverom najvyššieho súdu, že otázka určenia výšky škody ako znaku objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu je skutkovou otázkou. Sťažovateľka rovnako ako v dovolaní namieta, že (i) bola uznaná vinnou aj za konanie mimo doby znaleckého skúmania a (ii) chybný prepočet výšky škody z korún na euro.

IV.

9. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (IV. ÚS 27/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva.

10. Krajský súd sa vyjadril k námietkam sťažovateľky, k otázke určenia škody a uviedol, že jej výška bola určená z listinných dôkazov vrátane znaleckých posudkov, pričom celková škoda 34 618 eur bola iba škoda, ktorú sa podarilo preukázať. Z obsahu odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že existencia schodku ako škody spôsobenej poškodenému bola preukázaná nie iba znaleckým posudkom znalkyne [REDAKOVANÉ], na ktorý sa odvoláva sťažovateľka, ale aj znalkyne [REDAKOVANÉ]. Táto znalkyňa, ktorá tiež konštatovala nedostatky vo vedení účtovníctva, no zároveň určila schodok najmenej na 34 618 eur. Táto škoda zodpovedala vyčísleniu schodku v znaleckom posudku, ktorý bol tiež vykonaný. Výška škody preto nebola určená iba na základe záverov civilného konania, v ktorom však sťažovateľka svoj dlh voči poškodenému uznala a škodu začala splácať. Túto skutočnosť sťažovateľka ani nespochybňuje. Zároveň osoby, na ktoré boli jednotlivé výdavkové pokladničné doklady vystavené, vo svedeckých výpovediach uviedli, že ich nepodpísali a tam uvedenú hotovosť neprevzali. Výpovedami ďalších svedkýň bolo

preukázané, že s pokladňou narábala iba sťažovateľka a iba ona mala kľúče od trezoru, pričom bola zodpovedná za výdaj peňazí z pokladne. Záver krajského súdu, že sťažovateľka sa dopustila skutku opísaným spôsobom, nemožno hodnotiť ako svojvoľný či zjavne neopodstatnený skutkový omyl. Argumentácia sťažovateľky, ktorú uplatnila v ústavnej sťažnosti a ktorá je v zásade pokračovaním jej opravných prostriedkov v konaní pred všeobecnými súdmi, nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov napadnutého rozsudku krajského súdu v jeho skutkových záveroch.

11. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu treba uviesť, že sťažovateľka toto rozhodnutie nenapadla samostatnou argumentáciou, ktorú by bolo možné oddeliť od dôvodov, ktorými spochybňovala ústavnosť rozhodnutia krajského súdu. Sťažovateľka väčšinu svojich námietok tak z hľadiska obsahu, ako aj rozsahu smeruje proti rozsudku krajského súdu, vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu vyjadruje nesúhlas s tým, že vo vytýkaných chybách nezistil najvyšší súd ani jeden z uplatnených dôvodov dovolania. Najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože dospel k záveru, že v rozsahu námietok sťažovateľky nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia vyjadril ku každému dovolaciemu dôvodu, ktorý uviedla sťažovateľka, s podrobným odôvodnením, prečo nie sú dôvody dovolania splnené. Na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (IV. ÚS 226/2012). Nielen z argumentácie sťažovateľky, ale ani z rozhodnutia najvyššieho súdu neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali jeho svojvoľný postup pri vymedzení prípustnosti dovolania.

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti nemožno dospieť k žiadnym zisteniam, ktoré by viedli k záveru o možnom porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 a čl. 49 ústavy. Trestné stíhanie bolo voči sťažovateľke vedené zo zákonných dôvodov, ktoré však bez pričinenia sťažovateľky trvalo neprimerane dlho. Túto skutočnosť však súdy zohľadnili pri ukladaní trestu, keď mimoriadne znížili trest. Napadnutými rozhodnutiami preto nebolo porušené ani základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a z tohto dôvodu bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu